Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 17. júla 2014 [1]

Vec C-416/13

Mario Vital Pérez
proti
Ayuntamiento de Oviedo

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo (Španielsko)]

„Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolaní — Zákaz diskriminácie na základe veku — Smernica 2000/78 — Veková hranica maximálne 30 rokov na účasť vo výberovom konaní v súvislosti s náborom do miestneho policajného zboru — Odôvodnenia“

I – **Úvod**

1. Účelom smernice 2000/78 [2] (ďalej len „smernica“) je ustanovenie všeobecného rámca pre boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolaní na základe dôvodov uvedených v článku 1 smernice. Cieľom tejto právnej úpravy je zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnosti zaobchádzania.

2. Vek sa zaradil medzi dôvody diskriminácie uvedené v článku 1 smernice v súlade s ustanovením článku 13 ES [3] a v skutočnosti ide o dôvod, ktorý viedol v rámci sporov týkajúcich sa uplatňovania tejto smernice k najväčšiemu počtu rozhodnutí Súdneho dvora. Po tom, ako Súdny dvor v rozsudku Mangold [4] potvrdil zákaz diskriminácie ako všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, vo vzťahu k veku sa tento zákaz kodifikoval v článku 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, ktorá tak predstavuje referenčný parameter, na základe ktorého sa majú ustanovenia smernice vykladať.

3. Hoci smernica zakotvuje zákaz akejkoľvek diskriminácie v zamestnaní priamo alebo nepriamo založenej na veku, stanovuje istý počet výnimiek z jej uplatňovania, pričom niektoré z nich sú spoločné aj pre iné dôvody diskriminácie uvedené v článku 1. Ide najmä o prípad článku 4 ods. 1 – ktorého sa týka prvá časť prejudiciálnej otázky, t. j. predmetu prejednávanej veci –, na základe ktorého môžu členské štáty za určitých podmienok stanoviť, že rozdiel v zaobchádzaní, ktorý je založený na charakteristike súvisiacej s niektorým z dôvodov podľa smernice, nie je diskrimináciou, keď pre povahu určitých dotknutých pracovných činností alebo kontext, v ktorom sa vykonávajú, táto charakteristika tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie. Iné výnimky sa naopak

1 — Jazyk prednesu: taliančina.

2 — Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

3 — Ochrana proti diskriminácii na základe veku má pôvod v zákone Spojených štátov amerických Employment Age Discrimination Act z roku 1965 a jej pôvodným cieľom bolo poskytovať ochranu starším pracovníkom (nad 40 rokov). Vek nefiguruje medzi dôvodmi uvedenými v článku 14 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (EDĽP), Európsky súd pre ľudské práva však spresnil, že vek je zahrnutý vo výraze „iné postavenie“ uvedenom v tomto ustanovení (rozsudok z 10. júna 2010, Schwizgebel v. Švajčiarsko, č. 25762/07).

4 — Rozsudok Mangold (C-144/04, EU:C:2005:709, bod 75).

týkajú osobitne veku ako dôvodu diskriminácie. Podľa článku 3 ods. 4 môžu členské štáty stanoviť, že pokiaľ ide o diskrimináciu z dôvodov zdravotného postihnutia alebo veku, smernica sa nevzťahuje na ozbrojené sily, kým článok 6 – ktorého sa týka druhá časť prejudiciálnej otázky, t. j. predmetu prejednávanej veci – povoľuje režim výnimiek, ktorý za určitých okolností umožňuje odôvodniť rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku vyplývajúce zo zásahov členských štátov v oblasti sociálnej politiky.

4. Smernica teda stanovuje osobitný režim, pokiaľ ide o rozdiely v zaobchádzaní priamo alebo nepriamo založené na kritériu veku. Tento režim možno vysvetliť čiastočne tým, že vek sa v zásade nepovažuje za rovnako „nápadný“ dôvod ako rasa alebo pohlavie, ktoré sú na rozdiel od veku s diskrimináciou dlhodobo spájané [5], a čiastočne tým, že ide o rizikový faktor, ktorého rozsah a hranice sa nedajú ľahko určiť [6].

5. Osobitosť veku ako dôvodu diskriminácie v systéme smernice je jedným z dôvodov početných žiadostí o výklad adresovaných Súdnemu dvoru vnútroštátnymi súdmi, a to vo väčšine prípadov s cieľom získať vysvetlenia týkajúce sa rozsahu výnimiek zo zákazu diskriminácie založenej na tomto kritériu. V tejto súvislosti treba vnímať aj návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo (Španielsko), ktorý viedol ku konaniu v prejednávanej veci.

II – **Konanie vo veci samej a prejudiciálna otázka**

6. Účastníkmi konania v rámci sporu, ktorého sa návrh na začatie prejudiciálneho konania týka, sú pán Vital Pérez a mesto Oviedo, pričom pán Vital Pérez podal žalobu o zrušenie rozhodnutia mestského zastupiteľstva mesta Oviedo zo 7. marca 2013, ktorým schválilo osobitné požiadavky a podmienky oznámenia o vyhlásení výberového konania na 15 voľných pozícií príslušníkov miestnej polície. Predmetom žaloby je konkrétne požiadavka 3.2 oznámenia, na základe ktorej uchádzači nemôžu byť starší ako 30 rokov.

7. Pán Vital Pérez uvádza, že táto požiadavka, ktorá ho z výberového konania neoprávnene vylučuje, porušuje jeho základné právo na prístup k verejným funkciám a pozíciám za rovných podmienok, tak ako vyplýva zo španielskej ústavy aj zo smernice. V rámci námietok k žalobe sa mesto Oviedo odvoláva jednak na skutočnosť, že oznámenie o vyhlásení výberového konania je v súlade s ustanoveniami zákona Astúrskeho kniežatstva č. 2/2007 (ďalej len „zákon č. 2/2007“), ktorého článok 32 vyžaduje, aby uchádzači o akúkoľvek pozíciu v miestnom policajnom zbore neboli starší ako 30 rokov, a jednak na skutočnosť, že Súdny dvor v rozsudku vo veci Wolf [7] už rozhodol v prospech podobnej vekovej hranice v obdobnom prípade.

5 — Americký najvyšší súd v slávnom rozsudku Massachusetts Board of Retirement v. Murgia z roku 1967 (427 U.S. 307) vylúčil, že by rozlišovanie na základe veku predstavovalo „nápadnú klasifikáciu“, pričom tento pojem definuje takto: „a suspect class is one saddled with such disabilities, or subjected to such a history of purposeful unequal treatment, or relegated to such a position of political powerlessness as to command extraordinary protection from the majoritarian political process“.

6 — Na základe porovnávania charakteru diskriminácie na základe pohlavia s charakterom diskriminácie na základe veku generálny advokát Jacobs vo svojich návrhoch vo veci Lindorfer/Rada (C–227/04 P, EU:C:2005:656) uviedol: „sex is essentially a binary criterion, whereas age is a point on a scale. Sex discrimination based on actuarial tables is thus an extremely crude form of discrimination, involving very sweeping generalizations, whereas age discrimination may be graduated and may rely on more subtle generalisations“ (bod 84).

7 — C–229/08, EU:C:2010:3.

8. Vzhľadom na pochybnosti o zákonnosti spornej vekovej hranice a na predpoklad, že výklad príslušných ustanovení smernice je nevyhnutný na vydanie rozhodnutia, Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bránia článok 2 ods. 2, článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 písm. c) smernice… a článok 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, ktoré zakazujú akúkoľvek diskrimináciu na základe veku, takému ustanoveniu v súvislosti s výberovým konaním na miestnej úrovni, ktorým sa výslovne uplatňuje regionálny zákon členského štátu týkajúci sa hornej vekovej hranice 30 rokov na obsadenie pozície príslušníka miestnej polície?“

III – **Posúdenie**

9. Niet pochýb o tom, že prípad, ktorý je predmetom prejednávanej veci, patrí do pôsobnosti smernice. V súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) sa smernica v rámci právomocí delegovaných na Úniu vzťahuje „na všetky osoby, tak vo verejnom ako i v súkromnom sektore, vrátane verejných orgánov vo vzťahu k… podmienkam prístupu k zamestnaniu, samostatnej zárobkovej činnosti alebo povolaniu, vrátane kritérií výberu a podmienok náboru, bez ohľadu na oblasť činnosti a na všetkých úrovniach profesionálnej hierarchie“. Článok 32 zákona č. 2/2007 stanovením, že uchádzači o akúkoľvek pozíciu v miestnom policajnom zbore nemôžu byť starší ako 30 rokov, upravuje pravidlá prístupu k zamestnaniu vo verejnej správe podľa uvedeného ustanovenia smernice. [8]

10. Rovnako je nepochybné, že predmetný zákon stanovuje rozdiel v zaobchádzaní z dôvodu veku. V tejto súvislosti pripomínam, že podľa článku 2 ods. 1 smernice sa pod pojmom „zásada rovnakého zaobchádzania“ na účel smernice rozumie, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1 tejto smernice. Článok 2 ods. 2 písm. a) smernice spresňuje, že na účely uplatnenia odseku 1 tohto článku vzniká priama diskriminácia, keď sa s osobou zaobchádza nepriaznivejšie ako s inou osobou, ktorá sa nachádza v porovnateľnej situácii, na základe niektorého z dôvodov uvedených v článku 1 smernice. [9] Uplatnenie článku 32 zákona č. 2/2007 má za následok, že sa s osobami zaobchádza nepriaznivejšie, ako sa v porovnateľnej situácii zaobchádza s inými osobami, z dôvodu, že prekročili vek 30 rokov. Toto ustanovenie teda zavádza rozdielne zaobchádzanie priamo na základe veku podľa článku 2 ods. 2 písm. a) smernice. [10]

11. Jediná otázka, ktorá sa kladie vo veci samej a vo vzťahu ku ktorej sa vnútroštátny súd obracia na Súdny dvor so žiadosťou o výklad, je preto tá, či uvedené rozdielne zaobchádzanie predstavuje priamu diskrimináciu podľa článku 2 ods. 2 písm. a) smernice, alebo či sa naň môže vzťahovať jedna z výnimiek podľa článku 4 ods. 1 alebo článku 6 ods. 1 smernice.

A – *O výklade článku 4 ods. 1 smernice*

12. Podľa článku 4 ods. 1 smernice s názvom „Požiadavky na povolanie“ môžu členské štáty „stanoviť, že rozdiel v zaobchádzaní, ktorý je založený na charakteristike súvisiacej s niektorým z dôvodov podľa článku 1, nie je diskrimináciou, keď pre povahu určitých dotknutých pracovných činností alebo kontext, v ktorom sa vykonávajú, táto charakteristika tvorí *skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie* pod podmienkou, že *cieľ je oprávnený* a *požiadavka je primeraná*“ [11].

8 — V tomto zmysle pozri rozsudok Wolf (EU:C:2010:3, bod 27).

9 — Pozri rozsudky Palacios de la Villa (C–411/05, EU:C:2007:604, bod 50), The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (C–388/07, EU:C:2009:128, bod 33) a Wolf (EU:C:2010:3, bod 28).

10 — Pozri analogicky rozsudok Wolf (EU:C:2010:3, bod 29).

11 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

13. Španielska, talianska, nemecká a francúzska vláda zastávajú názor, že veková hranica, ktorá je predmetom konania vo veci samej, je vzhľadom na uvedené ustanovenie opodstatnená, pretože niektoré úlohy ukladané príslušníkom miestnej polície vyžadujú zvlášť vysoké, v každom prípade nadštandardné fyzické požiadavky, ktoré spĺňajú iba mladší zamestnanci. Stanovenie tejto hranice podľa uvedených vlád sleduje cieľ zabezpečiť operatívnosť a riadne fungovanie miestneho policajného zboru tým, že novo prijatí príslušníci budú schopní vykonávať fyzicky náročnejšie úlohy počas pomerne dlhého obdobia svojej kariéry. Naproti tomu vnútroštátny súd, žalobca vo veci samej a Komisia majú o zákonnosti spornej vekovej hranice pochybnosti.

14. Podľa toho, čo uviedol Súdny dvor v rozsudku Wolf – na ktorý sa odvoláva vnútroštátny súd, ako aj s uvedením opačných tvrdení všetci vedľajší účastníci konania –, článok 4 ods. 1 smernice oprávňuje členské štáty odchýliť sa od zásady rovnosti zaobchádzania, ak charakteristika súvisiaca s dôvodom, na ktorom sa zakladá rozdiel v zaobchádzaní, a teda nie samotný dôvod, tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie, pod podmienkou, že cieľ je oprávnený a požiadavka je primeraná. [12]

15. V tomto rozsudku, týkajúcom sa maximálnej vekovej hranice 30 rokov, ktorú uložila jedna z nemeckých spolkových krajín na prijatie do strednej technickej služby hasičov, Súdny dvor po prvé spresnil, že cieľ spočívajúci v zabezpečení operatívnosti a riadneho fungovania služieb, ako sú služby uvedené v odôvodnení 18 smernice [13], t. j. okrem iného aj polícia, treba považovať za „oprávnený cieľ“ v súlade s článkom 4 ods. 1 tejto smernice [14].

16. V prejednávanej veci by preto bolo možné právnu úpravu vo veci samej odôvodniť – za predpokladu, že sa ňou skutočne sleduje, tak ako uvádza najmä španielska vláda, deklarovaný cieľ, čo je skutočnosť, ktorú má s konečnou platnosťou zistiť vnútroštátny súd [15] – na základe ustanovenia smernice uvedeného vyššie, a to v prípade, že by boli splnené ostatné podmienky stanovené smernicou.

17. Po druhé v rozsudku Wolf Súdny dvor na základe tvrdení poskytnutých nemeckou vládou konštatoval, že disponovanie „osobitne nevyhnutnou fyzickou spôsobilosťou“ je skutočnou a rozhodujúcou požiadavkou v zmysle článku 4 ods. 1 smernice na výkon predmetného povolania. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že na rozdiel od riadiacich a rámcových úloh technickej hasičskej služby charakterizuje činnosť strednej technickej služby hasičov jej fyzická povaha, keďže súčasťou tejto služby je najmä boj proti požiarom, záchrana osôb a zvierat, ochrana životného prostredia a odchyt nebezpečných zvierat, ako aj podporné úlohy. [16]

18. Nie som presvedčený o tom, že v prejednávanej veci možno dospieť k rovnakému záveru, pokiaľ ide o príslušníkov miestnej polície Astúrskeho kniežatstva. Podľa skutočností vyplývajúcich z návrhu na začatie prejudiciálneho konania pokrýva činnosť vykonávaná týmito príslušníkmi viaceré oblasti pôsobenia a pozostáva jednak zo zásahov v teréne, ako napríklad zatýkanie páchateľov trestných činov, ktoré môžu vyžadovať použitie fyzickej sily, jednak z úloh, ktoré sú z pohľadu duševných a fyzických síl

12 — EU:C:2010:3, body 35 a 36.

13 — Odôvodnenie 18 smernice uvádza, že smernica „nevyžaduje, aby najmä ozbrojené sily a polícia, väzenská stráž alebo záchranné služby robili nábor alebo zamestnávali osoby, ktoré nemajú požadované schopnosti na výkon všetkých úloh, ktoré od nich možno vyžadovať s ohľadom na oprávnený cieľ zachovania operačnej pripravenosti takýchto služieb“.

14 — EU:C:2010:3, bod 38.

15 — O identifikácii cieľov, ktoré môžu odôvodniť rozdielne zaobchádzanie na základe smernice, pozri nižšie časť o uplatňovaní výnimky stanovenej v článku 6 ods. 1.

16 — Rozsudok Wolf (EU:C:2010:3, bod 40).

menej náročné, napríklad riadenie dopravy [17]. Pôsobenie miestnych policajných zborov v Španielsku teda zahŕňa podstatne širšie a rozmanitejšie spektrum činností, ako je tomu v prípade strednej technickej služby hasičov, ktorou sa Súdny dvor zaoberal v už citovanom rozsudku vo veci Wolf, ktorej príslušníci vykonávajú prevažne, ak nie výhradne, zásahy v teréne, vyžadujúce náročné fyzické požiadavky.

19. Po tretie, Súdny dvor konštatoval, že požiadavka týkajúca sa disponovania vysokou fyzickou spôsobilosťou na vykonávanie úloh strednej technickej služby hasičov sa spája s vekom. Na tento účel dospel Súdny dvor, na základe údajov poskytnutých nemeckou vládou, opierajúcich sa o štúdie v oblasti pracovnej medicíny a športu, z ktorých vyplýva, že respiračná spôsobilosť, svalstvo a vytrvalosť vekom ubúdajú, k záveru, že niektoré úlohy zverené členom tejto služby, akými sú boj proti požiarom alebo záchrana osôb, si vyžadujú mimoriadne vysokú fyzickú spôsobilosť a môžu ich vykonávať len mladší zamestnanci alebo, v každom prípade, zamestnanci, ktorí v prvom prípade neprekročili 45 rokov a v druhom prípade 50 rokov.

20. Podľa môjho názoru neexistujú skutočnosti, na základe ktorých by bolo v prejednávanej veci možné dospieť k rovnakým záverom. Na jednej strane sa argument uvedený v pripomienkach španielskej vlády, že fyzická forma, ktorou musia disponovať príslušníci miestnych policajných zborov, je porovnateľná s fyzickou spôsobilosťou vyžadovanou od hasičov nasadzovaných v zásahoch pri boji proti požiarom a záchrane osôb [18], tak ako ju vymedzil Súdny dvor v už citovanom rozsudku Wolf, zakladá na jednoduchých tvrdeniach nepodložených skutočnosťami alebo údajmi, ktoré by umožňovali posúdiť konkrétne postavenie týchto zborov. Na druhej strane, ako sa uvádza vyššie, podľa informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a v pripomienkach španielskej vlády väčšina úloh zverených príslušníkom španielskej miestnej polície podľa všetkého nevyžaduje výnimočné fyzické vlastnosti, kým z rozsudku Wolf jasne vyplýva, že súbor činností vykonávaných členmi strednej technickej služby hasičov alebo aspoň tie činnosti, ktoré sú pre túto službu najtypickejšie, si tieto vlastnosti vyžadujú.

21. Z uvedeného všeobecnejšie vyplýva, že v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky, ktoré viedli Súdny dvor k tomu, že v rozsudku Wolf rozhodol v prospech predmetnej vekovej hranice. Podľa môjho názoru nie je možné v rozpore s týmto rozsudkom Súdneho dvora dospieť k záveru, že disponovať „mimoriadne vysokou fyzickou spôsobilosťou“ je základnou a rozhodujúcou požiadavkou na vykonávanie činností príslušníka miestnej polície, tak ako ju vnútroštátny súd opisuje v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a to ani pri zohľadnení skutočnosti, ktorú zdôraznili najmä španielska a francúzska vláda, že plnenie týchto úloh môže zahŕňať používanie zbraní. Okrem toho, ak aj v prípade úloh zverených príslušníkom miestnej polície možno čiastočne predpokladať, že určitá fyzická spôsobilosť je nevyhnutná, podľa môjho názoru na základe skutočností predložených Súdnemu dvoru nie je možné konštatovať, že tieto schopnosti sa nevyhnutne spájajú s určitou vekovou skupinou a že sa s nimi nemožno stretnúť u osôb, ktoré prekročili určitú vekovú hranicu, ako usúdil Súdny dvor vo veci Wolf.

17 — Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, článok 18 ods. 6 zákona č. 2/2007 vymedzuje úlohy príslušníkov takto: „pomoc občanom, ochrana osôb a majetku, zatýkanie a zadržiavanie páchateľov trestných činov, preventívne hliadky, riadenie dopravy a ďalšie úlohy, ktoré im pridelia ich nadriadení“. Španielska vláda vo svojich pripomienkach odkazuje tiež na článok 53 ods. 1 Ley Orgánica 2/86 de 13 de marzo de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad, podľa ktorého orgány miestnej polície vykonávajú tieto povinnosti: a) chránia orgány miestnych komunít a zabezpečujú sledovanie ich priestorov a zariadení; b) zabezpečujú poriadok, dopravné značenie a dopravné kontroly v centre mesta v súlade s dopravnými predpismi; c) pripravujú správy o dopravných nehodách, ku ktorým došlo v centre mesta; d) zabezpečujú úlohy správnej polície, pokiaľ ide o nariadenia, oznámenia a iné akty prijaté obcami v rámci ich právomocí; e) zúčastňujú sa na plnení úloh justičnej polície; f) poskytujú pomoc v prípade nehôd, katastrof alebo verejných nešťastí a podieľajú sa na vykonávaní plánov civilnej ochrany; g) vykonávajú vyšetrovanie a prijímajú všetky opatrenia na zamedzenie páchania trestných činov; h) monitorujú verejné priestory a spolupracujú s bezpečnostnými zložkami členského štátu a s políciou autonómnych oblastí s cieľom zabezpečiť ochranu verejných manifestácií a udržiavanie poriadku na veľkých zhromaždeniach, keď sa vyžaduje ich zásah, a i) spolupracujú pri riešení súkromnoprávnych sporov, keď sa vyžaduje ich zásah.

18 — Obdobné úvahy obsahujú aj pripomienky nemeckej, talianskej a s niektorými väčšími nuansami francúzskej vlády.

22. Z hľadiska nevyhnutnosti a primeranosti spornej vekovej hranice z uvedených skutočností vyplýva, že nie je možné ani konštatovať, tak ako konštatoval Súdny dvor v už citovanom rozsudku Wolf, že cieľ zabezpečiť operatívnosť a riadne fungovanie zboru príslušníkov miestnej polície si vyžaduje zachovať určené usporiadanie vekovej štruktúry v rámci tohto zboru, čo by konkrétne viedlo k tomu, že by sa prijímali výlučne zamestnanci, ktorí neprekročili vek 30 rokov. [19]

23. Z hľadiska primeranosti tiež usudzujem, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva, že príslušníci, ktorí prekročili určitú vekovú hranicu, sú z úradnej povinnosti preradení na vykonávanie fyzicky menej náročnej činnosti alebo činnosti, ktorá nezahŕňa používanie zbraní, kým vnútroštátny súd v tomto návrhu spomína možnosť týkajúcu sa príslušníkov štátnej polície alebo polície niektorých miestnych komunít v aktívnej službe požiadať o preradenie na inú činnosť, a to po dovŕšení veku 58 rokov (režim „segunda actividad“), t. j. iba 7 rokov od veku odchodu do dôchodku, ktorý je stanovený na 65 rokov.

24. Za týchto okolností možno dospieť k záveru, že fyzické schopnosti nevyhnutné na výkon služby príslušníka miestnej polície sa dajú vhodne posúdiť na základe skúšok fyzickej zdatnosti, a to zvlášť náročných, a lekárskych výnimiek v súlade s oznamom o vyhlásení sporného výberového konania, s tým dôsledkom, že predmetná veková hranica nie je nevyhnutná.

25. Pripomínam, že vzhľadom na to, že článok 4 ods. 1 stanovuje výnimku zo základnej zásady práva Únie, treba ho vykladať reštriktívne a že v súlade s výslovným ustanovením odôvodnenia 23 smernice možno túto výnimku uplatniť iba „za veľmi obmedzených okolností“ [20]. Podľa môjho názoru ani jedna z týchto okolností v prejednávanej veci nenastala.

26. Na základe predchádzajúcich úvah sa domnievam, že článok 4 ods. 1 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, aká je predmetom konania vo veci samej, ktorá pre účastníkov výberového konania v súvislosti s náborom príslušníkov do zboru miestnej polície stanovuje hornú vekovú hranicu 30 rokov.

B – *O výklade článku 6 ods. 1 smernice*

27. Pripomínam, že podľa článku 6 ods. 1 smernice „členské štáty môžu stanoviť, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak v kontexte vnútroštátnych právnych predpisov sú *objektívne a primerane odôvodnené oprávneným cieľom vrátane politiky zamestnanosti, trhu práce a cieľov odbornej prípravy*, a ak prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú *primerané a nevyhnutné*“ [21].

19 — Pripomínam, že Súdny dvor v rozsudku Wolf rozhodol, že stanovenie vekovej hranice právnou úpravou vo veci samej bolo vhodné na účely zabezpečenia cieľa operatívnosti a riadneho fungovania príslušnej služby a nešlo nad rámec toho, čo bolo nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Podľa Súdneho dvora, keďže úlohy spojené s bojom proti požiarom a záchranou osôb, ktoré prináležia strednej technickej službe hasičov, môžu vykonávať iba mladší zamestnanci, mohlo sa považovať za nevyhnutné, aby väčšina zamestnancov tejto služby bola schopná plniť tieto úlohy a neprekročila vek 45 alebo 50 rokov. Prijímanie vo vyššom veku by viedlo k tomu, že nadmernému počtu zamestnancov by nebolo možné zveriť z fyzického hľadiska najnáročnejšie úlohy a v každom prípade by im nebolo možné zveriť úlohy na dostatočne dlhé obdobie.

20 — Pozri v tomto zmysle rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 62). Článok 4 ods. 1 smernice, podobne ako článok 6, nestanovuje z technického hľadiska odchýlku alebo výnimku zo zákazu diskriminácie, ale umožňuje odôvodniť rozdielne zaobchádzanie tým, že vylúči možnosť považovať ho za diskrimináciu podľa článku 2 smernice. Z vecného hľadiska však Súdny dvor považuje takéto ustanovenia za výnimky zo všeobecného zákazu diskriminácie.

21 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

28. Toto ustanovenie zavádza výnimku zohľadňujúcu „osobitosť“, ktorá sa priznáva veku ako jednému z dôvodov diskriminácie podľa smernice.[22] Členským štátom konkrétne umožňuje, aby vo svojom vnútroštátnom práve prijali ustanovenia upravujúce rozdielne zaobchádzanie založené na veku, ktoré by inak patrilo do kategórie priamej diskriminácie podľa článku 2 ods. 2 písm. a) tejto smernice.[23] Táto možnosť, „hoci predstavuje určitú výnimku zo zásady zákazu diskriminácie[[24]], je však striktne upravená podmienkami stanovenými tým istým článkom 6 ods. 1“[25].

29. Z tohto dôvodu si treba položiť otázku, či stanovenie vekovej hranice dotknutej vo veci samej zodpovedá v španielskom práve oprávnenému cieľu podľa citovaného ustanovenia, ktorým by bolo možné objektívne a primerane odôvodniť z neho vyplývajúce rozdiely v zaobchádzaní, a či toto obmedzenie predstavuje primeraný a nevyhnutný prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa.

a) Identifikácia sledovaných cieľov

30. Predovšetkým uvádzam, že ani z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ani z dokumentácie doručenej Súdnemu dvoru nevyplýva, že by legislatíva, ktorá je základom výberového konania, o ktorom sa rozhoduje vo vnútroštátnom konaní, výslovne odkazovala na ciele stanovené v článku 6 ods. 1 smernice ako na dôvody stanovenia spornej vekovej hranice. Táto skutočnosť však sama osebe nepostačuje na to, aby sa vylúčilo, že uvedené obmedzenie možno v každom prípade odôvodniť na základe tohto ustanovenia[26]. Súdny dvor v skutočnosti priznal, že ak vnútroštátne právo neobsahuje podrobnosti, ciele, ktoré sleduje, možno vyvodiť z iných „okolností, ktoré vychádzajú zo všeobecného kontextu dotknutého opatrenia“[27].

31. Ak aj Súdny dvor vzhľadom na ustálenú judikatúru pripustí, že analýza „kontextových prvkov“ môže nahradiť neexistenciu výslovného odkazu v rámci predmetných vnútroštátnych právnych predpisov, obmedzenia týkajúce sa využitia tejto analýzy sa zatiaľ nezdajú jasné. Zatiaľ čo v niektorých prípadoch Súdny dvor vykonal dôkladnú rekonštrukciu cieľov uvedených právnych predpisov, a to na základe informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom alebo uvedených v súdnej dokumentácii,[28] v iných prípadoch sa uspokojil s odkazom na pripomienky dotknutého členského štátu, aj keď ciele, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa článku 6 ods. 1 smernice, neboli dostatočne opísané[29]. Súdny dvor napokon priznal možnosť členských štátov dovolávať sa a preukazovať existenciu iných cieľov než tých, ktoré označil vnútroštátny súd alebo na ktoré výslovne odkazuje vnútroštátna legislatíva.[30] Okrem toho nevylúčil možnosť zobrať v rámci svojej analýzy do úvahy aj ciele, ktoré neuviedol dotknutý členský štát, ale členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci.[31]

22 — Táto osobitosť sa premietla do odôvodnenia 25 smernice, podľa ktorého, hoci zákaz diskriminácie na základe veku je dôležitou súčasťou spĺňania cieľov stanovených v zásadách zamestnanosti, ktoré schválila Európska rada na svojom zasadnutí v Helsinkách 10. a 11. decembra 1999, a pri podpore rozmanitosti pracovných síl, „rozdielne zaobchádzanie v súvislosti s vekom možno za určitých okolností odôvodniť, a preto si vyžaduje osobitné predpisy, ktoré môžu byť v závislosti od situácie v členských štátoch rôzne“ (pozri rozsudok Age Concern England, EU:C:2009:128, bod 60).

23 — Rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 62).

24 — Na základe citovaného článku 6 ods. 1 smernice sa táto možnosť uplatňuje „bez ohľadu na článok 2 ods. 2“ (z porovnania s inými jazykovými zneniami smernice vyplýva, že výraz „bez ohľadu na“ na začiatku odseku má povoľujúci význam a mal by sa skôr chápať ako „napriek“).

25 — Rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 62).

26 — Rozsudok Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, bod 56).

27 — Rozsudky Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, bod 57), The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 45), Petersen (C–341/08, EU:C:2010:4, bod 40), Georgiev (C–250/09 a C–268/09, EU:C:2010:699, bod 40), Rosenbladt (C–45/09, EU:C:2010:601 bod 58), Fuchs a Köhler (C–159/10 a C–160/10, EU:C:2011:508, bod 39), ako aj Komisia/Maďarsko (C–286/12, EU:C:2012:687, bod 56).

28 — To je prípad rozsudku Georgiev (EU:C:2010:699).

29 — Tamže.

30 — Rozsudok Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508, body 39 až 46).

31 — Rozsudok Georgiev (EU:C:2010:699, body 43 a 44).

32. V tejto súvislosti je podľa môjho názoru vhodné pripomenúť, že článok 6 ods. 1 smernice stanovuje obmedzenú formu výnimky zo základnej zásady zákazu diskriminácie na základe veku odôvodnenú osobitnými ohľadmi sociálnej politiky *vlastnými pre určitý členský štát*.

33. Uplatnenie tejto výnimky *predpokladá prijatie konkrétneho vnútroštátneho opatrenia* sledujúceho dôkladne vymedzené ciele. V prípade, že sa tieto ciele výslovne neuvádzajú, musí ich byť aspoň možné jasne vyvodiť z kontextu samotného opatrenia. Ak smernica v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora v rozsudku The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128) členským štátom neukladá povinnosť, aby presne vymenovali prípady rozdielneho zaobchádzania, ktoré možno odôvodniť oprávneným cieľom podľa uvedeného článku 6 ods. 1,[32] požiadavky právnej istoty, ako aj výkonu súdneho preskúmania vyžadujú, aby členský štát jasne identifikoval ciele vnútroštátnych právnych predpisov zavádzajúcich výnimku zo zákazu diskriminácie na základe veku a aby sa dostatočne preukázala ich oprávnenosť v zmysle predmetného ustanovenia.

34. Na druhej strane samotný Súdny dvor objasnil, že „jednoduché všeobecné tvrdenia týkajúce sa schopnosti určitého opatrenia byť súčasťou politiky zamestnanosti, trhu práce alebo odbornej prípravy nepreukazujú, že cieľ tohto opatrenia by mohol byť povahy, ktorá by odôvodnila výnimku“ na základe článku 6 ods. 1 smernice, a že toto ustanovenie ukladá členským štátom „povinnosť preukázať, že legitímnosť sledovaného cieľa dosahuje vysoko nastavenú kontrolnú hranicu“[33].

35. Uvedené vylučuje, aby do úvahy mohli prichádzať iné ciele než ciele uvedené v predmetnom opatrení alebo označené vnútroštátnym súdom, ktorý má jediný právomoc vykladať príslušné vnútroštátne predpisy alebo ciele, ktoré možno aj s ohľadom na spresnenia predmetného členského štátu vyvodiť z kontextu daného opatrenia.

36. Ako sa uvádza vyššie, zákon zavádzajúci spornú vekovú hranicu v prejednávanej veci nespresňuje dôvody tohto rozhodnutia. Návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje iba implicitný odkaz na potrebu zabezpečiť primeranú dĺžku zamestnania pred odchodom do dôchodku alebo pred preradením na „segunda actividad“, pričom vnútroštátna súdna dokumentácia neobsahuje ďalšie podrobnosti. Španielska vláda odkazuje na návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot v už citovanej veci Wolf[34], čím odkazuje na ciele politiky zamestnanosti spojené s riadením zboru príslušníkov miestnej polície, ako je najmä realizácia usporiadania vyrovnanej vekovej štruktúry v rámci tohto zboru, ktorá by umožnila zabezpečiť plnenie rôznych úloh zverených zboru. Táto vláda sa tiež odvoláva na skutočnosť, že nábor policajtov schopných vykonávať súbor uvedených úloh počas dostatočne dlhého obdobia pred odchodom do dôchodku alebo preradením na „segunda actividad“ je tiež v súlade s cieľom znížiť verejné výdavky, keďže umožňuje, aby sa noví príslušníci prijímali menej často. Tento cieľ, ktorý je v súlade s celoštátnou politikou znižovania výdavkov verejnej správy, je podľa španielskej vlády súčasťou súboru opatrení prijatých na účel ozdravenia španielskej ekonomiky.

37. S ohľadom na uvedené a bez toho, aby bolo dotknuté právo vnútroštátneho súdu s konečnou platnosťou identifikovať cieľ, ktorý predmetné právne predpisy skutočne sledujú[35], ciele, ktoré sa môžu na základe údajov, ktorými disponuje Súdny dvor, pripísať spornému opatreniu v prejednávanej veci, sú tieto: i) požiadavka zabezpečiť primeranú dĺžku zamestnania pred odchodom do dôchodku, ii) realizácia usporiadania vyrovnanej vekovej štruktúry v rámci zboru príslušníkov miestnej polície na účel zaistenia riadneho fungovania tohto zboru a iii) politika prijímania nových zamestnancov zameraná na znižovanie nákladov.

32 — EU:C:2009:128. Okrem toho treba uviesť, že táto povinnosť v zásade existuje vzhľadom na článok 4 ods. 1, pričom odôvodnenie 23 smernice stanovuje, že „veľmi obmedzené okolnosti“, za ktorých možno rozdielne zaobchádzanie na základe veku odôvodniť na základe tohto ustanovenia, by mali „byť uvedené v informácii, ktorú členské štáty predložia Komisii“.

33 — Rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, body 51 a 65).

34 — EU:C:2010:3.

35 — Rozsudky The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 47) a Georgiev (EU:C:2010:699, body 47 a 48).

38. Podľa môjho názoru sa naopak nemajú zohľadniť ciele uvedené nemeckou, talianskou a francúzskou vládou alebo ciele, ktoré možno odvodiť z ich pripomienok, týkajúce sa najmä požiadaviek súvisiacich s odbornou prípravou, podporou zamestnávania mladých a verejnou bezpečnosťou, a to z dôvodu, že podľa všetkého sa nevzťahujú na opatrenie sporné vo veci samej. Pre prípad, že by Súdny dvor nesúhlasil s mojím názorom o ich bezvýznamnosti v prejednávanej veci, v pokračovaní mojej analýzy v každom prípade zohľadním aj tieto ciele.

b) Oprávnenosť sledovaných cieľov a účelu

39. Niet pochýb o tom, že prípadné podmienky týkajúce sa odbornej prípravy, ktoré sa vyžadujú pre predmetné zamestnanie, alebo nutnosť zabezpečiť primeranú dĺžku zamestnania pred odchodom do dôchodku predstavujú oprávnené ciele odôvodňujúce stanovenie hornej vekovej hranice na prijatie (čiže na účasť na výberovom konaní v súvislosti s náborom). Tieto ciele sa výslovne uvádzajú v článku 6 ods. 1 druhom pododseku písm. c) smernice.

40. Podľa môjho názoru však nie je rovnako jednoznačné, že oprávneným cieľom je podľa uvedeného ustanovenia zámer stanoviť vyrovnanú vekovú štruktúru umožňujúcu zabezpečiť operatívnosť a riadne fungovanie zboru príslušníkov miestnej polície.

41. V tejto súvislosti pripomínam, že cieľmi, ktoré možno podľa názoru Súdneho dvora považovať za „oprávnené“ v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2000/78, a teda za spôsobilé odôvodniť výnimku zo zásady zákazu diskriminácie na základe veku, sú „ciele patriace do sociálnej politiky, ako napríklad ciele spojené s politikou zamestnanosti, trhu práce alebo odborného vzdelávania“ [36].

42. Hoci nie je možné poprieť, že riadne fungovanie policajného zboru, či už na celoštátnej, alebo miestnej úrovni, zodpovedá cieľu všeobecného záujmu, tento cieľ nepatrí medzi tie, ktoré na základe judikatúry Súdneho dvora členským štátom umožňujú uplatniť výnimku zo zásady zákazu diskriminácie na základe veku podľa článku 6 ods. 1 smernice.

43. Skutočnosť, že nie všetky ciele verejného záujmu, ktoré sledujú členské štáty, sa zohľadňujú na účel uplatnenia uvedeného článku 6 ods. 1, je napokon zrejmá z rozsudku veľkej komory Súdneho dvora vo veci Prigge a i., v ktorom Súdny dvor zdôraznil, že „oprávnené ciele vymenované v tomto ustanovení súvisia s politikou zamestnanosti, trhu práce a odbornej prípravy“, pričom následne vylúčil, že medzi tieto ciele patrí zabezpečenie bezpečnosti letovej prevádzky. [37] Je pravda, že v rozsudku Fuchs a Köhler, ktorý o niečo predchádzal rozsudok Prigge a i. uvedený vyššie, Súdny dvor podľa všetkého pripúšťa, že aj cieľ zabezpečiť kvalitnú verejnú službu, v danom prípade v oblasti spravodlivosti, možno zobrať do úvahy na účely uplatnenia výnimky stanovenej v článku 6 ods. 1 smernice. Z bodov 50 a 53 tohto rozsudku však jasne vyplýva, že uvedený cieľ bol pre Súdny dvor relevantný iba v rozsahu, v akom v rámci úvah týkajúcich sa politiky zamestnanosti a trhu práce dotknutého členského štátu zodpovedal iným cieľom, najmä cieľu podporovať zamestnávanie nových pracovníkov a povyšovanie mladých. [38]

44. Na druhej strane, ako bolo uvedené vyššie v prípade rozsudku Wolf, cieľ zachovať operatívnosť a riadne fungovanie strednej technickej služby hasičov, na ktorý sa odvolávala nemecká vláda, obdobný cieľu, ktorý v prejednávanej veci uvádza španielska vláda, Súdny dvor preskúmal, jedine pokiaľ ide o výnimku uvedenú v článku 4 ods. 1 smernice, napriek tomu, že prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom sa týkali iba článku 6 ods. 1. Súdny dvor po tom, ako pripomenul odôvodnenie 18 smernice, podľa ktorého táto smernica „nevyžaduje, aby najmä ozbrojené sily a polícia, väzenská stráž alebo záchranné služby robili nábor alebo zamestnávali osoby, ktoré nemajú požadované

36 — Rozsudky The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 46), Hütter (C–88/08, EU:C:2009:381, bod 41) a Prigge a i. (C–447/09, EU:C:2011:573, bod 81).

37 — EU:C:2011:573, bod 82; tento cieľ sa však považoval za oprávnený podľa článku 4 ods. 1 smernice (pozri body 68 a 69 rozsudku).

38 — EU:C:2011:508. To isté možno povedať o rozsudku Georgiev (EU:C:2010:699), pokiaľ ide o cieľ zlepšenia kvality výučby a výskumu na vysokých školách; pozri tiež rozsudok Komisia/Maďarsko (EU:C:2012:687, bod 62).

schopnosti na výkon všetkých úloh, ktoré od nich možno vyžadovať s ohľadom na oprávnený cieľ zachovania operačnej pripravenosti takýchto služieb“, v bode 39 tohto rozsudku spresnil, že „snaha zabezpečiť operatívnosť a riadne fungovanie služby hasičov z povolania tvorí oprávnený cieľ v zmysle článku 4 ods. 1 smernice“. Rovnako v rozsudku Petersen [39] Súdny dvor skúmal ciele spojené s ochranou zdravia iba s ohľadom na článok 2 ods. 5 smernice, hoci vnútroštátny súd vychádzal pri svojej analýze aj v tomto prípade z článku 6 ods. 1.

45. Obdobne podľa môjho názoru nie je možné predpokladať, že medzi oprávnené ciele podľa článku 6 ods. 1 smernice patria ciele verejnej bezpečnosti, na ktoré sa odvolávajú niektoré vlády ako vedľajší účastníci konania, a to aspoň pokiaľ sa nepridávajú k cieľom sociálnej politiky, ako sú ciele, ktoré charakterizuje uvedené ustanovenie.

46. Domnievam sa, že obdobným spôsobom možno uvažovať, aj pokiaľ ide o cieľ zameraný na uprednostnenie náborovej politiky umožňujúcej zníženie nákladov a z tohto dôvodu zníženie výdavkov verejnej správy, na ktorý sa tiež odvoláva španielska vláda vo svojich pripomienkach.

47. V tejto súvislosti pripomínam spresnenie Súdneho dvora, podľa ktorého oprávnené ciele, ktoré umožňujú odôvodniť rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku podľa článku 6 ods. 1 smernice, sa „odlišujú od dôvodov čisto individuálnych, ktoré sú vlastné situácii zamestnávateľa, akými sú zníženie nákladov alebo zlepšenie súťažného postavenia“ [40].

48. Je zrejmé, že ak je zamestnávateľom orgán verejnej moci, cieľ zníženia nákladov v zásade zodpovedá cieľu všeobecného záujmu, a to rovnakým spôsobom ako ciele podľa článku 6 ods. 1 smernice. Táto úvaha však podľa môjho názoru sama osebe nestačí na to, aby sa uvedený cieľ považoval za jeden z oprávnených cieľov, ktoré dané ustanovenie pripúšťa. Podľa tohto uvažovania by bolo v skutočnosti každé rozdielne zaobchádzanie v závislosti od veku umožňujúce zníženie verejných výdavkov opodstatnené iba z tohto dôvodu na základe článku 6 ods. 1 smernice. [41] Dôsledkom by bolo neprípustné rozšírenie výnimky zo základnej zásady zákazu diskriminácie, ktorú normotvorca Únie takto vymedzil v rámci presne stanovených hraníc a súdy Únie ju majú vykladať reštriktívne.

49. Súdny dvor sa napokon v tomto zmysle jasne vyjadril v rozsudku Fuchs a Köhler. Konštatoval pritom, že ak „právo Únie nebráni členským štátom zohľadniť rozpočtové hľadisko *popri* úvahách politickej, sociálnej alebo demografickej povahy“, môžu tak urobiť iba pri dodržaní všeobecnej zásady zákazu diskriminácie založenej na veku, [42] a že „hoci rozpočtové hľadisko môže byť základom na výber sociálnej politiky členského štátu a ovplyvniť povahu alebo rozsah opatrení, ktoré chce prijať, *samo osebe nemôže predstavovať legitímny cieľ*“ podľa článku 6 ods. 1 smernice [43].

50. Pokiaľ ide o konkrétny cieľ spočívajúci v usporiadaní vyrovnanej vekovej štruktúry v rámci určitého odvetvia činnosti, pripomínam, že Súdny dvor priznal oprávnenosť tohto cieľa na účely uplatnenia výnimky uvedenej v článku 6 ods. 1 smernice iba v tom rozsahu, v akom by sa zameriaval na podporu cieľov zamestnanosti, ako sú najmä pomoc pri zamestnávaní nových pracovníkov, predovšetkým

39 — EU:C:2010:4.

40 — Pozri rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 46).

41 — Pripomínam, že cieľ kontroly verejných výdavkov na zdravotníctvo vo veci Petersen (EU:C:2010:4), analyzovaný vnútroštátnym súdom v zmysle článku 6 ods. 1 tejto smernice, bol preskúmaný v súvislosti s článkom 2 ods. 5 smernice (pozri bod 45).

42 — Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508, bod 73), kurzívou zvýraznil generálny advokát.

43 — Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508, bod 74), kurzívou zvýraznil generálny advokát.

mladých [44], v záujme medzigeneračného prerozdelenia práce [45]. Okrem toho rozsudky, v ktorých sa Súdny dvor vyjadril v prospech oprávnenosti uvedeného cieľa, sa týkali vnútroštátnych opatrení stanovujúcich povinný odchod do dôchodku pre zamestnancov po dosiahnutí dôchodkového veku [46] alebo ukončenie ich pracovného pomeru z úradnej povinnosti [47].

51. Prejednávaná vec sa od uvedených prípadov jasne líši, a to z dôvodu, že sa týka hornej vekovej hranice na prístup k predmetnému zamestnaniu, čím ovplyvňuje širší okruh osôb, t. j. nie iba tie, ktorým sa končí profesijný život, a tiež preto, lebo rozdelenie medzi vekovými skupinami, na ktoré sa španielska vláda odvoláva ako na oprávnený cieľ, nie je v súlade s cieľom podporovať prijímanie nových pracovníkov – čiže zamestnanosť –, ale naopak, nábor obmedzuje na konkrétny účel zníženia výdavkov, ktoré sú zo zamestnávaním nových pracovníkov spojené.

52. Zo všetkých týchto úvah vyplýva, že medzi cieľmi, ktoré sa zobrali do úvahy, možno za „oprávnené ciele“ podľa článku 6 ods. 1 smernice považovať iba tie, ktoré súvisia jednak s podmienkami odbornej prípravy, jednak s nutnosťou zaistiť primeranú dĺžku zamestnania pred odchodom do dôchodku alebo preradením na „segunda actividad“.

c) Nutnosť a primeranosť nástrojov

53. Spornú vekovú hranicu možno považovať za objektívne a primerane odôvodnenú cieľmi uvedenými v predchádzajúcom odseku, pokiaľ stanovenie tejto hranice nejde nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie uvedených cieľov a koherentne a systematicky im zodpovedá. [48]

54. Skúmanie primeranosti predmetného opatrenia je základom kontroly zákonnosti uplatnenia výnimky uvedenej v článku 6 ods. 1. Z tohto dôvodu musí byť skúmanie starostlivé a všeobecné tvrdenia týkajúce sa spôsobilosti dotknutého opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej politiky, ktoré toto opatrenie sleduje, uvedené dotknutým štátom nemožno považovať za uspokojivé. [49] Ako Súdny dvor konštatoval v rozsudku vo veci Mangold (EU:C:2005:709), rešpektovanie zásady proporcionality znamená, že každá výnimka zo subjektívneho práva musí byť čo najviac v súlade s požiadavkami zásady rovnosti zaobchádzania a sledovaného cieľa. [50]

55. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci na základe ustálenej judikatúry členské štáty disponujú širokým rámcom voľnej úvahy pri výbere opatrení, ktorými sa môžu uskutočniť ich ciele v oblasti sociálnej politiky a zamestnanosti, [51] Súdny dvor v každom prípade vysvetlil, že táto miera voľnej úvahy nesmie spôsobovať to, aby bola realizácia zásady zákazu diskriminácie v závislosti od veku zbavená svojej podstaty. [52]

44 — Pokiaľ ide o prípady dosiahnutia cieľov optimalizácie riadenia personálu a prevencie sporov týkajúcich sa spôsobilosti zamestnanca vykonávať svoju činnosť po dosiahnutí určitého veku, pozri spoločne rozsudky Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508, bod 68) a Komisia/Maďarsko (EU:C:2012:687, bod 62).

45 — Pozri okrem iného rozsudok Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, bod 53).

46 — Pozri napríklad rozsudok Palacios de la Villa (EU:C:2007:604).

47 — Pozri napríklad rozsudok Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508).

48 — Okrem iného rozsudok Georgiev (EU:C:2010:699, bod 55).

49 — V tomto zmysle pozri rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 51).

50 — EU:C:2005:709, bod 65.

51 — Pozri okrem iného rozsudok Mangold (EU:C:2005:709, bod 63).

52 — Rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 51).

56. Vnútroštátnemu súdu v zásade prináleží vzhľadom na všetky relevantné skutočnosti a pri zohľadnení možnosti dosiahnuť identifikovaný legitímny cieľ sociálnej politiky inými prostriedkami preveriť, či je predmetné opatrenie ako prostriedok určený na dosiahnutie tohto cieľa „primerané a nevyhnutné“ podľa článku 6 ods. 1 smernice [53]. Domnievam sa však, že Súdny dvor sa v prejudiciálnom konaní nevyhne tomu, aby v rámci poradnej úlohy vo vzťahu k vnútroštátnemu súdu vykonal na základe údajov, ktoré má k dispozícii, vlastné, niekedy dokonca veľmi podrobné preskúmanie primeranosti predmetného opatrenia.

57. Pokiaľ ide o prejednávanú vec, zastávam názor, že sporná veková hranica ďaleko presahuje rámec toho, čo možno považovať za nevyhnutné vo vzťahu k požiadavke odbornej prípravy potrebnej na výkon služby príslušníka miestnej polície, ako aj na účel zabezpečenia, aby prijatý zamestnanec vykonával službu počas primeraného obdobia pred odchodom do dôchodku alebo preradením na „segunda actividad“.

58. V súvislosti s odbornou prípravou – pripomínam, že toto odôvodnenie uviedla vo svojich pripomienkach francúzska vláda, avšak zdá sa, že nebolo medzi cieľmi, ktoré sledoval zákonodarca Astúrskeho kniežatstva - z oznámenia o vyhlásení výberového konania, ktoré je súčasťou súdnej dokumentácie, vyplýva, že uchádzači, ktorí vo výberovom konaní uspeli, musia pred nástupom do služby absolvovať obdobie „selektívnej prípravy“, ktorého dĺžku určuje regionálne školiace stredisko miestnych policajných zborov alebo mesto Oviedo. [54] Ak by aj toto prípravné obdobie malo trvať viac ako jeden alebo dva roky, [55] podľa môjho názoru by neodôvodňovalo vylúčenie z prístupu k danému zamestnaniu pre významnú skupinu pracovníkov zahŕňajúcu vekové skupiny, pre ktoré je charakteristická ak nie raná, určite nie pokročilá fáza profesijného života jednotlivca. Pokiaľ ide o pracovníkov patriacich do vekových skupín, ktoré sú najbližšie spornej hranici, tak ako v prípade žalobcu vo veci samej, strata príležitostí vyplývajúca z vylúčenia účasti na výberovom konaní môže navyše spôsobovať ešte väčšiu ujmu v rozsahu, v akom sú títo pracovníci vzdialení od veku, keď im vznikne nárok na dôchodok, a sú citlivejší na rodinné výdavky. [56]

59. Obdobné úvahy platia, aj pokiaľ ide o cieľ zabezpečiť, aby novo prijatí príslušníci pracovali počas primeraného obdobia pred ich odchodom do dôchodku alebo preradením na „segunda actividad“, na ktorý sa vnútroštátny súd implicitne odvoláva. Keďže na základe informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom je vek odchodu príslušníkov miestnej polície do dôchodku stanovený na 65 rokov a vek potrebný na preradenie na „segunda actividad“ je 58 rokov, bude mať aj osoba, ktorá by v danej oblasti začala pracovať po prekročení veku 30 rokov, najmä ak patrí, tak ako žalobca vo veci samej, do vekových skupín, ktoré sú k spornej hranici najbližšie, pred sebou riadnu profesijnú kariéru so zabezpečením primeranej dĺžky služby, vrátane plnenia najnáročnejších operatívnych úloh, predtým, ako jej z dôvodu veku vznikne nárok na preradenie do režimu „segunda actividad“ alebo ako dosiahne vek odchodu do dôchodku. V tomto ohľade navyše pripomínam, že na účely prijatia do osobitného výkonnostného výberového konania v rámci vnútornej mobility príslušné oznámenie vyžaduje, aby uchádzačovi do dosiahnutia dôchodkového veku nechýbalo menej ako 15 rokov, čo zvyšuje hornú hranicu z 30 na 50 rokov a do požiadaviek na prijatie, ktoré sú priamo alebo nepriamo spojené s vekom, sa tým zavádza nesúlad [57].

60. Za týchto okolností sa sporná veková hranica nezdá primeraná zohľadneným cieľom a z tohto dôvodu nie je možné predpokladať, že ju tieto ciele objektívne a primerane odôvodňujú.

53 — Rozsudok The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, bod 50).

54 — Bod 7 oznámenia o vyhlásení výberového konania.

55 — Francúzsko odkazuje vo svojich pripomienkach na minimálne obdobie prípravy príslušníkov francúzskej polície.

56 — Hoci situácia pracovníka, ktorý musel odísť do dôchodku, sa objektívne odlišuje od situácie uchádzača o zamestnanie, pripomínam, že Súdny dvor pri posudzovaní primeranosti vnútroštátnych opatrení, ktoré stanovujú vekovú hranicu na ukončenie pracovného pomeru, považoval za relevantnú, ba priam rozhodujúcu skutočnosť, že dotknuté osoby by mali prospech z finančnej kompenzácie formou priznania starobného dôchodku.

57 — Tento nesúlad možno podľa môjho názoru len čiastočne odôvodniť tým, že osoby prijaté do výberového konania v rámci vnútornej mobility boli v tom čase zamestnancami miestnej polície.

61. Kvôli úplnosti dodávam, že ani požiadavky súvisiace s verejným poriadkom, ani cieľ zabezpečiť operatívnosť zboru príslušníkov miestnej polície, na ktoré sa odvolávajú vlády ako vedľajší účastníci konania, nie sú podľa môjho názoru, za predpokladu, že patria medzi ciele sledované zákonodarcom Astúrskeho kniežatstva a možno ich považovať za oprávnené ciele podľa článku 6 ods. 1, spôsobilé odôvodniť spornú vekovú hranicu na základe tohto ustanovenia.

62. V tejto súvislosti sa obmedzím na konštatovanie, že rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce zo stanovenia uvedenej vekovej hranice nie je podľa všetkého úplne nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby sa dosiahli ciele uvedené vyššie, čo je okrem iného preukázané skutočnosťou, že na prijatie za príslušníka španielskej štátnej polície [58] alebo policajných zborov iných samosprávnych komunít ako Astúrskeho kniežatstva nijaké podobné obmedzenie neexistuje, že legislatíva ďalších samosprávnych komunít stanovuje vyššiu hornú vekovú hranicu, alebo tiež skutočnosťou, že obdobnú vekovú hranicu, stanovenú na prijatie do výberového konania na budúcich inšpektorov štátneho policajného zboru, vyhlásil španielsky ústavný súd za nezákonnú [59], a napokon, že v rámci zákonodarných orgánov Astúrskeho kniežatstva pokračuje diskusia o zákonnosti vekovej hranice, ktorá je predmetom konania vo veci samej.

63. Rozdielnosť riešení prijatých na vnútroštátnej a regionálnej úrovni nielen že spochybňuje nutnosť predmetného opatrenia, ale v rámci legislatívy dotknutého členského štátu predstavuje faktor nesúladu. Podľa ustálenej judikatúry môže regulačné opatrenie zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá úsiliu dosiahnuť ho koherentne a systematicky. [60]

64. Iste, v rozsudku Fuchs a Köhler Súdny dvor konštatoval, že v rámci rozdelenia právomocí medzi centrálnymi a regionálnymi orgánmi členského štátu, v danom prípade Spolkovej republiky Nemecko, „obyčajný časový odstup medzi zmenami v zákone… spolkovej krajiny a zmenami zavedenými… inou spolkovou krajinou… sám osebe nemôže spôsobiť, že by predmetná právna úprava bola nekoherentná“, pričom rytmus týchto zmien sa môže v jednotlivých územných jednotkách meniť, aby sa zohľadnila ich konkrétna situácia. [61] V prejednávanej veci však podľa všetkého nedošlo k tomu, že by predmetná veková hranica bola zachovaná vzhľadom na sociálno-ekonomickú situáciu Astúrskeho kniežatstva. Naopak, zdá sa, že vnútroštátny súd vylúčil, že by osobitosti tejto oblasti mohli odôvodňovať odlišné riešenie od toho, ktoré si Španielsko osvojilo tak na centrálnej, ako aj na miestnej úrovni.

d) Výsledok posúdenia na základe článku 6 ods. 1 smernice

65. Na základe skutočností uvedených vyššie a s ohľadom na informácie, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, usudzujem, že rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ktoré je dôsledkom hornej vekovej hranice stanovenej v oznámení o vyhlásení sporného výberového konania, nemožno odôvodniť na základe článku 6 ods. 1 smernice.

58 — Ako potvrdila španielska vláda v odpovedi na písomnú otázku položenú Súdnym dvorom.

59 — Rozsudkom z 21. marca 2011 uvedeným v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

60 — Pozri rozsudky Hartlauer (C–169/07, EU:C:2009:141, bod 55) a Petersen (EU:C:2010:4, bod 53).

61 — Rozsudok Fuchs a Köhler (EU:C:2011:508, body 95 a 96). O význame súladu pozri najmä rozsudok Hartlauer (C–169/07, EU:C:2009:141, bod 55).

IV – **Návrh**

66. S ohľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo, odpovedal takto:

Článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, aká je predmetom konania vo veci samej, ktorá na účasť vo výberovom konaní v súvislosti s náborom do zboru príslušníkov miestnej polície stanovuje hornú vekovú hranicu 30 rokov.